

№ XIII. 38
11728-1
12

Акшэ-10 ыр.

Чыла туньасэ шэмэр, иктыш ушныза!

Мыскарачэ, воштылтышан
Марий журнал.

«Йошкар Кэчэ» пэлэн тылчэш
ик кана лэктэш.

Май

№ 7

1926 ий.

— „Йошкар Кэчэ“ —

ГАЗЭТЫМ НАЛАШ ИДА МОНДО.

Рэдаксий дэч мо йодшашда уло—йодын колтыза.

„Йошкар Кэчэ“

ТЫ Л А Н Д А К А Н Г А Ш Ы М П У А.

„ЙОШКАР КЭЧЭ“—

МАРИЙН ТАНЖЭ.

Т У Д Ы М Л У Д С А!

ЖУРНАЛЫМ МОГАЙЫМ ШТЫНЭНА.

7 № „Арлан дэн Кэстэн“ журнална лектэ. Коклаштэ ударакшат, сайракшат лийн. Йужо номыржо лудшо-влаклан ышат кэлшэ; садлан мэмнам вурсышат лийн.

— Пашам тунгалын улда да, шкак чак-неда. Воштылдэн огыда кэт,—маньыч.

Нимом от штэ, мэмнан титакна пырчат укэ. Шынаматлан тидэ номырым налын ончэна. Тылчэ утла мачырайлым вучэнна гынат, альэ маркэ йалла гыч возымаш йш тол. Возымаш йоршош укэ огыл. уло, йатыр погына. Тудым корэнак каласаш возэш: воштйлтйшан, мыскарачэ возымаш укэла. Тидэ номырым погэн, погэн чылт шыгышалыла почанаш вэрэштэ.

Йалла гыч возымаш лийэш гын, мэ моштымына сэмьн тудым тбрлатэн савыктэна йльэ. Адак мыскарам возат гынат, эртак тошто мыскарам гына возгалат. Тэнийсэ ильш коййшлан, политик шотлан йалтак шувалшаш йонан огыл. Мыскара, воштылтыш шкэнан жаплан кэлша гын вэлэ тудым лудмэк иктым шуралда, вэсым воштйлтара. Тунам ижэ мыскарачэ журнална калыккан кэлша, пайдамат пуэн кэтэш.

Тидэ тйгэ. Ынде, лудшо-влак, вэс паша нэргэн мутланэн ончэна. Ала тйландэ кэлша, ала ок кэлшэ—йфкым пуэда вара.

Вэс пашана—сылнэ литэратур. Тидэ коклаштат мэмнан начарна чаранйнак койэш. Сылнэ литэратурна (ойльмаш, пиэс, почэла мут) йорло. Рэволүтсий эртымэк тидэ шотышто ончык топкалын улна гынат, пэшыжымак ончылтын онал. Пиэсна тошто вэлэ, ойльмашна, почэла мутна эртак газэтыштэ гына савыкталтын. Ик сэмьн манаш—йырвик-йорвикэш кодын улына.

Садлан сйлнэ литэратур корным виктараш иктаж могай амалым кычалашак күлэш. Умбакыжэ тйгэ лийман огыл. Моло калыкын: чувашын суасын, мордван, одын сйлнэ литэратур вийнэн, посна касалыклен кайа. Нуно, мэмнан шонымаштэ корныштым тбрлэ-

ныт, тўзатарэныт.

Ынде шкэнан вийнам ончалына.

Вара вийна сита мо? Пашам тунгалат гын, пэлэ-пула штэн тэптэр ок лий, пэл корнэш шогалшэ шонымашкыжэ мийэн ок шу вэт.

Вийна сита. Чарлаштэ шукэрдэ огыл Марий писатэль үшэм (М. А. П.) почылдын. Чарлаштэ коло йэн кружокынш чумыргэн. Ушэм шкэ пашажым кантонлашкат одарлыкта (шукта). Садлан чыла писатэль влак (Марий кундэмыштэ иктаж кумло йэнжым муаш шонэна.) иктыш чумыргэн пашам шташ тунгалыт гын, уло вийнажэ угыч йэшаралтэш, йытыранэш, кэлгэмэш. Пашам штйнэна гын, адак мо дэнэ штышашыжымак ушышкына налаш вэрэштэш. Савыкташ журнал күлэш.

Тэвэ «Арлан дэн Кэстэн» журналым сйлнэ литэратур журналыш савыраш шонэна. Тйгай изим лукташ она шонэ, кугурак лийжэ. Лудшйлан шукырак возыман сйлнэ литэратур журнал пушашнажэ ойбртэмйнак койын шога. Калык йодэш.

Журналын лумжат вэсэ лийшаш. Адак кок кум лостыкшо эртак воштылтышан, мыскаран лийман.

Посна-посна «Арлан-Кэстэн» журналым, сылнэ литэратур журналым лукташ ондакрак лийэш, шонэна. Кок мэраным поктэн иктыжымак кучэн от кэрт. А йужгунам иктым поктэн иктымат от кучо... Укэ, мэ ик мэранжым йол гычак руалдэна. Тунарак марийн вийжэ йавыгэн огыл.

Тэжэ мом шонэда, родо влак? Альэ мэмнам вурсаш тунгалыда?

— Ужат, ночко чывэт-влак мом шонат! маньыда ала?

Мэ тудымак йодына вэт. Тэндан ушда мэмнан пэлэн лийжэ, мэмнан шонымашна-мат тэ шинчэн шогыза.

Возыза! Канашдам вучэна.

М. Шкэтан.

ИР КРЭМКА САЧЫРЛАН МУЖЫР ЙЫДАЛ ПЫТА.

Лайсола коперативыштэ (Орша кантон) сатум налнэт гын, ик мужыр йыдалым йамдылэ.

Прыкашыккан С. Муржаков шолга. Кэвытшэ эрэ нэгырымэ шинча. Сату налаш толишо Муржаковым йал кумдыкэш кычалыт кычалытат, тугак сату надэ вайят.

Коператив вуйлатгышйжэ кушто ила? Альэ тутат малэн кийа?

Эртэн коштымо.

Поп азалан ок тўлө.

Шэрнур поп школьсо ўдрамаш сториж Глушкова-лаз азам штэн пуэн. Глушкова поп дэч—„кэч, мийым прислугылан нал, мланэм эргым штэнат вэт“ маньин.

Поп кбнэн огыл.

Попын үшб кужу гынат, ўдрамаш огыл, пбрйэн... Шўраныштэжэ... Уна, сватой кнагаштат каласымэ вэт: „Тэнгыжэсэ йошкын чоло икшыван лийза“... Попат тидым ок мондо. Тудйжо гына кўлтймаш: ик „ошма пйрчим“ штэн да, тудымат суд дэч посна ашнаш нвэж нал. Судын шкэжин „сватой мут“ уло: „Шташ полшэ-нат гын, ончашат полшо“.

Шудранчык.

— Удрамашым кид йумач луктат гын, вара илйш пйта. Удрамаш дэн пбрийн тбр лиймэк-могай илйш. Вара кочкаш шолдйиммат чарнат,-манйда. Ида луд. Пбрийн дэн тбр лиймэк шүшкыда күзэн огыт шич. Тулвондймак огыт кучыкто. Нунат айдэмэ улйты-с. Сига, орланйимйлан мучаш лийман.

* * *

Мишкан сола пычкэмйш йал. Эртэн кайшйла сурт орадйым ончалат гын, бррат.....

Пбрт сүмирлийшаш гай, окна пычкэмйш. Пбрийн умбак ончалат, урэм воктэн тайнйыл коштыт. Аракам лбкбн улйт. Удрамашым ужат гын, шүмэт шыр чучаш, лудат вэлэ. Иктын шинча йумал какаргэн, вэсын шүргб пуалйн, альэ нэр торэш кайэн.

Түр Сэмонйн илйшйим ончена. Сэмон эрдэн арак кыньэлешат шүртб мушмо дэч ончыч ватыжлан пйлыш тун воктэн пуа.

— Пйлыш тунгешат от пу гын, могай ватэ. Ватйм кйдышты кучыман, вара колйшташ тунгалэш,-манш Сэмон. Сэмон ватэ, кэчйн пошкудышкыжо кайэн шортэш.

— Илйш огыл, чурма. Кузэ умйрым шуктышаш, —манйн ойгара.

Орат..... Тагай рвэзэ ўдрамаш, умйрым шукташат шона.

Орлыкйнат мучашйжэ улмаш. Корнйм муат гын, от йом.

— Парня дэн парньат тбр огыл, айдэмэ дэн айдэмат ик гай огыл, манмэ шомак уло. Мишкан солалан ик талэ ўдрамаш Тайруш уло. Тудо шйжым дэлэгаткйлан сайлалдйн. Арня вуйэш ўдрймаш погйнымашкэ коштэш. Законймат изишак палаш тунгалэ.

Сурт паша пйтармэк йатйр ўдрамаш Тайруш дэке ошкйдыт. Тайруш тулык ватэ, марийжэ укэ дэн, ўдрамаш тўшкалан мутламан кугу эрык.

* * *

Ик эрдэн Сэмон ватэ кйвьэлйн, имнйылан шудйм пуаш шун огыл. Кушто тунар пашам ик ўдрамаш штэн шуктэт. Сэмон кыньэлйн ватыж дэч-имнйылан кочкаш пуэнат,-манйн йодэш.

— Укэ, шуаш ок лий!

— А-а-а, шуаш ок лий. Йолагай, пашалан брканэг, на, тэвэ тыланэт, манйн ватыжйим кйраш тунгалэ. Кид дэн кйрмэ ок ситэ, сола дэн кйраш тунгалэ. Сэмон ватэ вурвундйк лийын пйтыш. Шорто-шорто да, чоннн витымэ дэн Тайруш дэч лэктйн кайыш. Тайруш дэн ала мом мутланэн улйт. Шинчаш ок лий.

Кэч кузэ гйнат, кас пэлэш, Мишкан сола ўдрамаш школйш погйнаш тунгалйч.

Кас шуэш. Вүташте вольык кочдэ ломйжыт, пбртйштб йбча магйрат. Ик суртыштат кугурак ўдрамаш укэ. Кужко каймйштым ик пбрийнат огэш шинчэ.

Урэмйште вашлийын шкэ шотйшт дэн йодйштыт:

— Сэмон, ватэт тыйын мбнкйштак?

— Кэчывалймак кайэн да, альат укэ. Ала ийашкэ йомйн. Ну толэш гынжэ, шүлөдыш воктэн пуэм йльэ да!

— Пбтр, ватэ йомйн, мом штэна? Йоча пбрт тичак куштырам итэн улйт. Нигэат ўштйшб укэ. Ак, кйа-мат тбраз!

— Мййнат укэла! Толэш гын, изишак чумйр-тылаш возэш, вуйжым пэш кўшкб нблдэн. Шала вуй!

Тыгэ мутланэн шогймо годйм изи эргэ толын:

— Ачйй, авый школ пбртиштыб, мола ўдрамашат тушто улйт, ала мом пэш рўжгат.

— Ак, сэтана тўшка! Айста кайэн лушпэн лук-

тына, манйн, кидым кормйшталйн чйланат ошкылыч. Школ пбртйштыб ўдрамаш влак, пбрт кайыкла вэлэ чогымамдат. Пбрийн тўшка төлйн.

— Тэ мом тыштэ штэда? Айста мбнкйш, уна вүташте вольык шужэн кнат, суртышто нимо шот укэ,—манын кычкйралйч.

Ўдрамаш влак воштылыт вэлэ. Пбрийн адакат чотырак шыдэшкйшт. Иктэ кйд шокшым кэргалдэн, ватыж дэч кэрылташ гйна тунгалын ильэ, Тайруш чарыш. Тайруш ончык лэктын шогалэ:

— „Пбрийн-кашак! Мом толэшэда? Тыгэ толэшэн, ватйм кэчэ йнда кырэн илаш, Совет закон ок шүдб. Тэний ўдрамаш дэн пбрийн ик гайак тбр улйт“,—маньэ.

— „Вара ўдрамашым тбр штэн кузэ илман тидэ. Илйш огылйс. Укэ, тидэ шотлан ок тол. Айста мбн-кйшкб, тэвэ тйланда Совет закон, тэвэ тбр,—манйн Сэмон ватыжлан мушкындым ончыктылэш.

— Тыгак, тыгак,—манын чыланат пбрийн кйч-кйралйч.

Укэ, тыгэ огыл. Тэ йонйлыш ольэда. ўдрамашат айдэмэ. Нунат чонан улйт. Сэмон, тйй Совет закон ваштарэш каймэтлан, ватэт судйш пуэн кэртэш. Колйш-тса! Тачэ ўдрамаш тйгай пунчалым штэн улйт. „Огы-на кйрэ“ манйн кидым огыда пыштэ гын, иктат тйжэч ок лэч.

— Кэрнак тыгэ, Тайруш, пыштыдэ мбнкйш огы-на мий, манын, ўдрамаш ик йўк дэн кйчкйралйч.

— Кйд пыштыман укэ; ўдрамашым от кйрэ гын, нэрыштым пэш кагыртйлыт.

— Иктат кагыртылшэ укэ, тэ шкэ кэчэ ййда кырэда, вэрдам кагыртйлда.

— Айста, айста, ида магйрэ, мбнкйш мийэда гын, тунда воктэн тэвэ пыштэна.

— Огына мий, тйштак малэна, манйт ўдрамаш.

— Пэш мийэда—манын, пбрийн тўшка лэктын кайышт.

Школ гйч лэктйн пэш чогымамдат. Мом, кузэ шташ? Пбтйр ончык лэктэ:

— ўдрамаш тўшка кэрым ольат. Эрэ тыгэ илаш ок лий. Нунйланат чонйш витэн.

Айста кидым пыштэна, маньэ.

— Мом вара шташ? Шайтан тўшка, ала огытак мий. Вара шот йбршбш пйтас.

— Кызытат тэлтэр пйтэн. Пйчйрикэш вэлэ кай-эн улйт, пбртйш пурашат лудат-ўдрамаш дэч посна пэш йбсб вэт.

— Айста укэ гын, пурэн кидым пыштэна. Тйлэч молйм ймат шташ ок лий—манын мбнкб школ пбр-тыш савйрнышт. Йужйжэ пэш бкым пурйшт, мом штэт, ок лий, ўдрамаш дэч посна суртын тўсыжат укэ.

Школйшты иктэ-вэсэ почэла мийэн кидым пыш-тат.

— Ну, ўдрамаш, кужэч тыгэ шовэн луктын улыда. Пэш патйр лийдас гндэ, манйт пбрийн кокла гнч.

— Мланна нимат ок кўл, мэ пашам штэна. Тэ гйна ида кйрэ, адакат кид дэн тўкэда гын, йндэ кор-нйм муна, манйт ўдрамаш.

(Тидэ ойлымаш газет статья гйч кэлштарэн во-зымо).

С. Эл.

— Васли, тидэ ўдёр молан ўпшйм тўрэдйн.

— „ўдрамашын ўпшб вэлэ кужу, ушйжэ кўчйк“ манйн йнэжэ ойлыкто дйр, ушан йнгла койнэжэ.

А—и.

Погынымаш, альэ.....(?)

Мэмнан комсомол погынымашна сайын ок кай. Ружгат, кычкырат, коштыт. Кузу بازارла вэлэ койвш. Измишак шотыш лэктанш күлөш ыльэ.

Воштэйлмэт, модмэт шуэш гын, комсомол погынымашкэ кай. Тэй тушто члажымат ужат. Иужо лукышто „сай“ мутланаш тунэмат, йужо вэрэжэ сай воштэйлдйшат лийэш. Рвэзэ коклаштэ сай модмо-воштэйлмо лийман. Нувйн коклаштэ тйгай илышым шараш күлэш. Модыш - воштэйлдйш рвэзэ вийым пурта, капым куштэйлэмда. Йужунам тйгай илышланат түржэ лийэш. Тэвэ комсомол погынымашым нальна. Мом ужйна мэ тушто.

— Чыр-р-р! Чыр-р-р! йынкыр йук шокта. Погынымаш почыллэш. Вуйлатышым сайлат.

— Микайым. Пётрым, укэ ондоным, Ййвукым, Ильям,—пйтэйдемэ иктаж 10 минут ружгат.

-- Сита,

— Ок ситэ.

— Тунгалтыш кумытшым сайлыза!

— Адак Микытым йешарза!

— Погынымаш почшо аярга.

— Ида магйрэ, чарныза.

— Вашкэ голосоваэ.

— Мичушым йешарэ.

— Ида магйрэ, манам,—вуйлатышэ кйчкыра.

— Голосовайэ!

— Альэ ок күл.

— Ит магйрэ.

Эркын шйпланат. Вуйлаташ кум йенгым сайлат.

— А-а, мййин ольымэм логальэ.

— Ит магйрэ, вэскана мййин ольымэм логалэш. Вуйлатышэ Микушлак доклад шташ мутым пуа. Микуш лэктын шогалэш. Ольаш гйна тунгалэш, тшкаштэ, адак ршгымаш.

— Ййвук, тидэ возымашым Онилан пу.

— А-а, удйрлан писмам возэт.

— Ит шукэдйл, манам.

— Ой, молан туп гйч шурэт.

— Ах-ха-ха, ой-ой, воштэйлдйш.

Микуш брйн.

— Чарныза! Товатат чарныза, манам.

Измиш шйпланат. Микуш докладым тунгалэш.

— Сроким пуаш күлэш.

— 30 минут, 40, 50 минут, магйрат.

— Мланэм 1 час дэч мбгкэ ольал ок лий.

— Йбра, пушаш!

Ик часым пуат.

Микуш ольа:

— Йолташ влак! Мйй тачэ тланда ик докладым штэм. Кйзйт моло кугйжаныштэ илыш лэш чот пудйранэн, тидэ наргэн кодош доклад годым ольэн улйт. Кытайштат сайак огйл. Тидйжым умаштак ольымо. Адак мэмнан комсомол моло кугйжаныш илышым огйт палэ, ленинизмым тунэмаш күлэш. Адак-адак, э-э вот адак, адак... молйжым газетыштэ ончышым да, йжым му. Вуй корштэн, моло папат шуко йльэ. Шуаш йш лий. Ида вурсо. Докладэм пйтйш. Кэн йодмашйжэ уло, йодса.

Петруш йодмашым пуа:

— Моло кугйжаныштэ могай илыш?

— Тушто илыш пудранэн.

— Кытайштэ молан кучэдалйт.

— Тушто, тушто-о-о, а-а-а, кучэдалйт. Чжай-Чозой-Лисым кйрат.

— Ындэ йодмаш пйтйш. Укэ. Мом шташ?—манэш вуйлатышэ.

— Рэзолутсийм.

— Кэлан возаш?

— Комисым сайлаш!

Комисым 5-10 минут сайлат. Ружгат.

Рэзолутсий йамдэ. Лудйт 10 минут.

Погынымаш пйтйш. Пйтйш.....

Ружгыммат чарнышт. Мом шташ? Урэмйш кайаш. А газетым лудаш. Ит ойло. Докладым тугат шташ лийэш. Иктат огйт колйшт.

Йумылан ом ўшанэ.

Мйй йумылан кумалмэ огйл, тудым ужмэ-мат ок шу.

Эк, шоналдэт гйн... йаш коклаштэ вэра наргэн умйлтараш вэрэштйн. Комсомол погынымаштат поп тшккам түрлэ сэмйн шудалам йльэ.

Ик кана ачам дэнэ вэра наргэнак кредалаш пижна. (Ачам йумым пэш пагала).

— Йумо уло,—манэш ачам.

— Кузэ тугэ?—мйй вигак сырйшым.—Йумо укэ.

— Укйжым кузэ умйлтарэн каласэн кэгат?— ачамэт йодэш.

Ну, мйй, значит, вуйжйлан мурйктышым.

— Тэвэ кузэ! Тэндам моло сэмйн умйлтараш ок лий!..

Вара кум кана умйлтарэн мушкйндйшым да, значит, йумога гйч иконым нальн кйшкйшым.

Ачам угйч шйндэн.

Тэвэ могай пйчкэмйш дэн кредалаш вэрэштэш. Комсомол улам—ок лий.

Авамймат, крэшэньэ годым икон ваштарэш кумал шогымйжо годым, шуйлодйш воктэжэ

эгдаш вэрэштэ, значит.

Тидэ моак! Варажэ тулэчат коч вэралан пижаш вэрэштэ.

Йалыштйна пойан Кйрлян Качри луман пэш чэвэр удйржэ йльэ, значит, Ну, вэстимэ, мйй йбрэтышым. Комсомол йолдаш-влак мййым чараш тбчйшт: пойан дэн ит пиж, маньйч.

Мйй йжым колйшт. Тэйлэм аракам шолдйшым... Ай укэ... аракам огйл... шолдйшым да, Качри дэк йукташ... чпу! пукшаш каййшна.

Тйгэ-тугэ, тйгэ-тугэ... Кйрлыат келйшш.

— Чэркйш вэнчайдэ удйрэм ом пу,—манйш руал пууш.

Мом штэт? Качри пэш чонэш пижйн.

— Кйрля изай,—маньым мйй,—Качри лумэш мйй оласэ соборйшкат кайём.

Йбра. Суан, значит, эртыш. Пэш сай суан лийэ. Орат. Руштйныт.

Орйяг дэнэ малаш вочна. Качри мланэм ойла:

— Тйй онйшкэт йрэсым от чий гйн, эрлак мйй ачам дэк мбггэш кайём.

Ну, значит, мом шташ? Чийшым.

— Эрла рушарньа, айда чэркыш кайэна,—
 Качри манэш.
 Мый умылтараш тбчышым да, укэ... пэш
 ласкан бндалышат,—кайна—маньым.
 Кугэчэ шуо. Качри адак пижэ:
 — Кугэчэ йуд вошт шогаш айда чэркышкэ!
 Адак ик кана сайрак бндалжэ, маньин, мь-
 йэтат умылтараш тунгальым.
 Мо лиймьжым шкат шинчэда. Кайышна.
 Кугэчэ кэчын поп йрэс дэн „славаш“ тольо,
 значит. Ну, значит—йачэйкэ погынмап. Вэра
 нэргэн доклад.
 — Кузэ тугэ?—кычкыральым,—пэрвэй мый
 эрэ докладым штэм йльэ. Кызыт, значит, ала мо-

гай волнэр докладым вужэш.
 Мыйвэдым комсомол-влак вурсаш тунгальыч:
 — Пойан тарзэ! „Шкурник“!
 Бжым чытэ; мийшым, докладчыкым „брлоп!“
 * * *

Тунамак мыйым комсомол гыч луктыч. Ора-
 дэ ултыт! Мый, значит, вэра ваштарэш эн чот
 крэдалнам, мыйымак луктыт!..
 Альэ судыш вуйым шийныт вэт, кэрэмэт
 тушка! Докладчык кырымлан, значит.
 Мый ойгырмаш укэ.
 Мэ альэ шкенам ончыктэна!

Шуйшб комсомолын ойжо тич Шадьртан.

Удрамаш дэч илыш пытыш.

Эк! „Арлан дэн, тый Кэстэн“
 Илыш шотым пужгалшта.
 Ватэ-шамыч кэч кэстэн
 Тэряб шогышт .. томаша!
 Нуво лийныт дэлегат...
 Тошто койшым пужгалат.
 Эк, Пүршыйжат, товатат,
 Мэрым йоршын кудалтат.
 Комака воктэн итат
 Огыт шого ик пырчат.
 Тольо ужда „сай закон“!
 П-ы-т-й-ш, йа-мо само-гон...
 Кудалталыч пүтымат,
 Огыт кайэ чэркышкат.
 Кужу үпыштым рүзэн
 Клубыш коштыт мутайэн.
 Ватым ок лий кы-ра-шат—
 Тэвэ сутыш вэрэшат;
 Рвэзэ үдыр дэн пижэш
 Сай логарым вэл му-эш.
 Илыш пйтыш томаша!
 „Делегат“—влак толашат;
 Нунак ойым пэш пуат,
 Сомылла дэн йндырат.
 Салтак-ватэ кичкалан
 Йамдын шого нашалан:

Шульб шуэш түрөдаш,
 Кылташтымат шушыкыташ.
 Удрамашак каргашан,
 Пөрийэн дэчын удэтлэн
 Йал-Совэтыш Таклыанам
 Пургэн шындышт йажарнам.
 Чал пондашым рүзалтэт,
 Орын вуйым нйалтэт...
 Кугу сутыш ончалат...
 Удрамаш шинча туштат.
 Кооператсий лапкышкат
 Кужу үпыш чыкыктат.
 (Тамык лийжэ нунылан
 Вэс-түнъаштэ кырымлан).
 Мушкыно дэн почкалатш
 Ойым пуйан, „Кэстэнэм“,
 Ватын свйжым йомдараш
 Шогак полшэн „Арланэм“!

Чал пондаш-влак ойгырат,
 Тошто шотым пэш вучат.
 Эй, кочай-влак, шым лийза!
 Ындэ тольо эрыкет
 Шотыш возо кужупэт.
 Кэлшэн порын влалза!

М. М. Иванов.

Грипп чэр.

Чарла больнитсышкэ калык пэш шуко погын-
 нэн. Йужжыжо олымбалнэ вучэн шинчат, йужжышт,
 олымбал ок ситэ да, кувар умбак шуйнэн возы-
 ныт.
 Тэвэ ик лукышто марий ватэ-влак погынэ-
 вйтат, пэш мутланат.
 — Тэний калыклан пэш йдсб, чйланат чэр-
 ланат,—иктэ ойла.
 — Чэрат ала мо вэс түрлб ултыт. Кызыт пэш
 крипыл чэр талышнэн,—вэсэ манэш.
 — Мо ту. ай крипыл чэр?
 — Ийа пала мо...
 Турнья гай „йыгыл-йогыл“ кужу марий ну-
 нын дэк мийа.
 — Крипыл чэр огыл вэт...—манэш ватэ-влак-
 лан.
 — Могай вара?
 — „Гриб“ чэр... „Гриб“ марлажэ понго
 лийэш.
 — Вара?
 — Грипп—понго чэр.
 — Понго лийэш мо?

— Мүшкырэш понго лийэш...
 — Ок пушт?
 — Йара понго ок пушт, а орашыва (кар-
 ма) понго лийэш гын, вара йык кола.
 — Ой, йумо саклэ!
 удрамаш-влак иктэ-вэсым ончалыт да, пэш
 лүдыт.
 Турнья гай марий ойырла да, сэмйвжэ пэш
 воштэйлэш.
 — Орадэ-влак! Чынак иньавышт вэт, а!

— Адак рвэзэ тушка Логин окна йумалан
 крэдалыныт! Иктаж кунам мыйына порт тэранат
 крэдалам кэч...
 — Молан?
 — Моланжэ мо...Крэдалмышт мбнгб пэш шу-
 ко тойа кодэш. Комакаш олтан йбра.

Колышо артист.

— Мый колымэкэм, капэм чэркышкэ поп дэке ида нангайа. Сорта чүктыдак, мална күштэак шүгарыш тоймза.

— Ой йуашна! Волькэ сэмбн?

— Мый тугак йодам, маньин раш пелешта артист.

Жап эрта. Кум-ныл кече гыч шүгарыште виньэмйм кок марий кунчат. Куртыво кольмо дәне тошкалын кошталатат, йошкар шуйн рок йандаула веле койеш.

— У вэрэт пөнгыде вэт? манеш ик марий.

— Пөнгыде шол... Оп! маньин шүлалда. Күнчымй-жым чарна.—Айда тамакам шупшына!

— Шупшына!

Шүгар үмбак лэктин шинчын тамакам пыжыктат. Баш-ваш мутланат:

— Тый кузе понат? У шүгареш парвой колышпым мак поп деч посна тойна гын, сайыжак огыл вэт?

— Утларак сай лийеш, вэс туньаштат револютсий лийеш, маньин воштйлаш вэсйжэ.

— Күнчөн пйтарат. Колышо артистым сорта чүктыдак цбрт-гыч луташ тарватат.

— Молан туга? Сортамат огыда пйжыкта мо? маньин йодеш пошкудо вате.

— Колымо деч ончычак шкэ туга күштөн, манеш сурт оза вате.

Нангайат, шүгар виньэмйш волдат.

— Кийме вэрэт пушкыдо, шокмо, лийжэ, маньин рокыш урат...

— Ой, йуашна! Ынде илашыжат лүдмаш веле, маньит вате-шамыч йалыште. Вүд дэке кайат-погынат, алье волькым пасуш поктен кайат-ушыштйшт эре икта, эре колышо артистым ойлат.

— Поп деч посна тоймо таргылдыш лийеш. Йүдым лүдыктылаш туналеш...

— Адак шүгаржэ йал лишне вэт, йүдым тугб лэкташат лүдмаш. Айдемыжэ тугай мыскарача ылые. Ынде лүмын лүдыктылаш, учб шташ туналеш...

— Ынде волькы кычалаш кас дәне кайаш ит шоно..., маньин тототлат.

Йалыште ик жаллан моло мут уке-эре колышо артистым ойлышт.

* * *

Жап эрта. Талукат эртыш. Кудо вате адакат артист-нөргөнак чын шойакым луктеш:

— Таче кас дәне волькы кычалаш шүгар дэке мийенамат, ала могай шем орам ужынам. Тиде, очни, колышо артистак улмаш...

Адак вэсе:

— Мый ик-кече толкэмйште ош вургөман йөнгим ужынам, маньин түрлын ондалат.

Сэньу кечын олашкэ (Чарлаш) шүгар вөктөнак коштеш. Кудо кечыжэ 10—12 шагат йүдым иже мбнгышкыжб шуеш. Пөгынймаштэ, алье вэс наша дәне ила. Ййдалук мучко шагал гын 60—70 кана йүдым толын. Нимогай тарвйлдышым, нимогай колышым ок уж. Тугай күлеш огылым окат шоналда.

Ик кас 11 шагат кудлаште Сэньу ош тувырём, ош шараварём чийен, ош-картузым упшалынат ола гыч телеш.

Төрөнтэй-вате йалысе часовныашкэ сбрймаш сортам конда. (Шочышкыжэ чөрланенат, мужан күштймйм шукташ толын) Часовня лишкэ шуешат, ола вэлкэ ончалеш. Сэньун ош вургөмжэ волгылдын койеш.

— Ой йумо-а-ашне, маньин лож воден шинчеш.— Ынде колышо артист шүгарышкэ нангайа, маньин шона сэмбнжэ.

Сэньу тошкэм мучашкэ-агун дэке шунат брдышкб кораньин мбнгышкыжб шөнгач пурьш.

Төрөнтэй вате колышо артистым вучен кийа...

* * *

Шошым йүд. Шпн. Кайык йүкат, товар йүкат нигуштак ок шокто. Лач корэмлаште шошым вүд шургыктөн йога. Адак кокла гыч йалыште пий-„ам-ам“ опталта.

Вачи үдыл мучаш вэл гыч модма гыч толеш. Ор-ол пөрт дэч шуеш. Пасушто йан мурыммо йүкла шокта.

— Пасу покшөлнэ йүдыштб ко коштеш гын?

Алье иктаж олаште йүдын руштйн йомйнат, кйч-кйра? Кайен ончышаш. Шошым лавраште иктаж вэре пйжынат возеш, маньин, ола корно дәне шүгар вэлкэ ошкыллеш.

Шүгар маркэ шуеш. Колыштеш. Пурла вэлнэ корно дән „тарит-торот“, муралтөн Чопай ошкыллеш.

— Э-э, шайтан! Тиде Чопай-ис...

„Сыптык-соптык“ лаврам тошкыштын Чопай ола корнышко лэктеш. Вачи ола корно дәне йал вэке ошкыллеш.

— Эй, тый, й. п... в ты!.. Чопай улат мо?

— Чопай-... манеш Вачи.

— Ола гыч толат мо?

— Ола гыч...

— Айда пйрля кайэна. Мый Чигап-солашкэ мийенам... руштйнам... Чопай, й-п... в ты, аракам йүат мо?

— Кйчалмэт ок күл...

— Айда, ит ойлышт. Тый мый дэкем пайрэм гөдымат пэш шагал мийет... Мыйын күсөныште ик пелыштоп арака уло... Тэвэ, -йү!

— Шкат йүй...

— Мый йүам. Пелыштопым пөчын ан гыч подблеш.—Ынде тидым тый йү!

Вачиат пэш йүеш. Коктынжо пелэ нарэ йүйт.

— Кучо, ситымеш йунам.

— Тидым пйтарэ!

— Ом кэрт.

Тыге туманлэн йүдын кугу виньэм маркэ шуйт. (Альэныно йал лишне ожнысо казна парөнгэ оптымо вйньэм уло. Вүд шинчймаш уке, кэч могай шошымат куешо.)

— Уй, й-п в ты!.. Йүат гын, йуй! Уке гын, вуйэтлан пуэм!

— Ом кэрт, манам...

— А, от кэрт? Чопай сйрэн мушкындым чумбртөн пйжыкта.

Вачи вйньэмйш төршта.

— Кэрэмэт! Куш кайыш?Ййрым-ваш онча-йөн уке.

— Карагул! Таргылдыш!.. Колышо артист. Шиждэгычэ йалыш куржын толеш. Рушмэтат ала куш чй-малдын.

—Төний таргылдышйжат...чорт! Аракамат йүн пйтарэн... Э—Н.

Вакутов дэнэ Карпов В.—лан.

(Чодра оролла)

„Чодрам кэ самогонйш савурэн кэртеш“, „Арлан дән Кэстон“ журналыш возымо статьялан ваштареш мут пумьда ок пөчөтлаат. Йалла совет деч кагаз күлеш. Йалла совет тудо возымашым йончылшылан шотлан кагазым пуа гын, вэле пөчөтлаш лийеш.

Т о м а ш а!!!

2-й участкэ нарсуд (Шэрнур кантон) сакрэтарын штышаш пашажэ чынак укэ. Ала пэш чот паша штымэ дэнэ ушыйжо пудыранэнат, Купеола рикышкэ тыйгай кагазым воза:

т. Мамаева!

*Делов сегодня немного, раз-
водитесь с некто знакомым
вашим Пестерниковым М. Я.*

Кож-вож
Кож-вож
Кож-вож
Кож-вож
Кож-вож (ик вэл)

(всё вэл)

Сернурского кантона

Нарсуд 2 У-на

№№ 377, 378 и 379

Купеоланискомужу Рикы

Рик ончэн ёрэш. Ёрдэжат ок лий. Купе-сола Рикыштэ Мамайэва ўдрамаш укэ гын, кушто муаш?..

Мамайэважэ №№ 377, 378 и 379 номыр кагазым лудэш дыр?

Йёра вэт! Тыгай паша вэрч Кож-вожлан Суд Законын 108 шэ статьямат кучыкташ лийэш дыр?

Кож-вож тидэ кагазлан ок ўшанэ, мый-ын возымэм огыл, манэш дыр? Ўшаньдэ ок лий: паша укэштэ вич кана подписыжым пыштэн. Очу.

К у р й ё р.

— Кувай, мэмнан Вачук олаш мийэн да, курйёрэш пурэн толён.

— Кугу йэрйш манат? Кузэ альэ колэн огыл.

— Молаи кола. Жалывым налаш тўнгалэш.

— Йэрйш пурэн возат гын, жалывым пу вэлэ. Пайдэрэи.

Комсомол погынымаштэ.

— Йолдаш, тидэ запискым пу.

— Прэзидиумым мо?

— Могай прэзидиумымш... Төвб... удёрлан.

Марла ойлаш тўнгалыт.

Марий писатэль кружок бўрон члэн дэнэ МАП правлэнийн члэнжэ мулланат.

— Погынымаштэ марла альэ рушла ойлаш тўнгалына?—Йодэш правлэний члэн.

— Конешно... постолько поскольку марий писатель, постольку марла ойлаш должен. Иначе ок лий.

Тидым возышым да, бўрон члэнлан ончы-ктышым.

— Ничего подобного,—маньэ тудо.

— Ай-ай, вэрэштывч аман!—правлэнийн члэнжэ манэш.

— Ну так что-ж!..—шоктыш. Шайтам.

Марий йылмэ ончык кайа.

Мэмнан шуко марий пашачэ, марла ольэн ок мошто.

Ик канткомолышто погынымаш годым, ик марий пашачэ, йолташыжлан тыгай возымашым пуэн:

„Щербаков тыйм Коряковский ячейкаиш прикрэпитльэна временно, так как тушто чепуха творится выявитлаш кўлэш, содной мый тыйым колташ шонэм?“

Орат.... рушлат огыл, марлат огыл, ала чортла!

Умбакажэ возашат ок лий, шьдэ вэлэ шуэш. С. Эли.

Қостим вурсат.

— Пётыр, молаи погынымаш йнда Қостим эрэ вурсат? Мыйн лўмэм Қости да, чонлан йёсын чучэш.

— Кузэ манын вурсат?

— Колын от ул мо? Эрэ „Қостя пирует“ да „Қостя пирует“, маньт. Мый нигунам йўмаш укэ... Адак иктаж кана маньт гын, вигак руал пуэм: „Қостин йўмыжым кунам ужын улда“, манам.

— Эй, Қости! „Қостя пирует“ огыл маньт, а „констатирует“ маньт.

— Мый ом шинчэ. Мо тудо тугай? Йэн мо?

— Йэн огыл... Мыйат ом палэ... Намыч-да лийэш...

— Марлажэ огыл ойло—кэрэк, рушлажат огыл мошто ужат. Пайдуш.

— Мыйн ватэ шьрт гай! Ни дэлегатэ погынимаш, ни лудмо пёртеш, нигушкат ок кошт. Эртақ мбнгыштывжэ шинча. Жэногдэлым мийэн вуйым шийаш ала мо. Исак туньметышт йльэ.

— Мо тый ватэдым пэш туньктынэт?

— Шонэн ончан-йа, эрэ мбнгыштывжэ шинча. Мла-кэм арака йўашат жалым ок пу. Шортат да, тунькыташ тўнгалат!..

Йал вэк кузэ шогалман?

Моско гыч Чарлаш почто ныл кэчэ гыч толын шуэш, Чарла гыч Моркыш-нйыл арньа гыч, Чарлаштэ ик учрәждәннэ гыч вэс учрәждәнныш вич тылзэ гыч шуэш

Тэ тидлан огыда унбанэ? Арам! Тэвэ салькор Пайки „Кожла нөргән“ статьям воза. Рэдаксий налмәкшэ, окчабрыйн 25-шэ кэчыштэ, 256 номыр дән Облэсотдэлыш ынлык-тарән пуаш колда. Рэдаксий ик кэчэ, вэс кэчэ, арньа, тылзэ, кок тылзэ Облэсотдэл дэч вашэш мутым вуча. Арамэш вучалдэ. Пайкин чодражат руалт пйтэн дыр, чодра чаманышыжэ шинча вудымат йатыр йоктарән дйр. Шинча вуд йоктараш нэлэ

мо, тэвэ пэро дән возаш.....нэлэ дэчат нэлэ.

Облэсотдэл тэлэ коч Пайкин возымашым сукна йумалнэ киктэнат, ужын огыл.

Йбра ик пөрт гыч вэс пөртыш кайышт, үстэлым тарваташ тукныш. Пайкин чодражат тарваныш. Тидым ужын Облэсотдэлан сайнак йш чуч ала мо, вашэш мутым Апрельын 7-шэ кэчыштэ 4664 номыр дән колдыш.

Йбра, родэм! Арам пуэнат вашэш мутым. Ындыжэ ок күл ыльэ-с, шэрэмэт!

Мом ольаш кодо гын?

„Облэсотдэл дэч волокит дән йал вэк шогалаш тунэмза“.

С.Элн.

Кэч куштат кольяк винамат.

Кольа кэч куштат тушманым штыл коштэш—олимбим, шудым пүчкэда, вургэмим мөшакым, киндэ пурам шүткала, шурно, киндым түрлэмат кочкэш. Кольа чйла йенлан тушман.

Адак кудо вэре тэний вэс түрлө кугу колья илан. Шурно мөшак шүтйдеак кочкын көртэш.

Тэвэ Шөрнур кантоньшто Кужнур йал Назарка дүман марий мардөж вакш дөкэ мийен. (Вакш дүмжө ончйктымэ огыл: мэлнйкшэ Члдөмер йал Вөдөнькин

Васли). Мардөж укэ дөнэ вакш йонгыштымим чарнэн. Назарка мөшакым вакшэш шйндэн көдөн. Йонгышташ толйнат, кондымо пйрчэ катйкэмйе.

— Куш кайэн? Кузэ катйкэмйе?

— Кугу колья кочкын дыр, манэш иллык.

Орат! Мөшак шүтйде колья кочкын көртйе. Тыгай кольям жапшэ годымак вйставкыш прокурор дөкэ кондаш гын, Вөдөнькин Васли сай наградым малэш йльэ.

Мужанчэ куана.

У Торйал марий школышто Смирнова А. Ф. тунйктымшалан шола. Мужанчым куандара. Мужан кыштымж шта.

— Вара пашат кузэ кайа? Мужэдыкташ толно тэний шагал дйр?

— Шагал огыл, толэдат, кэчэ йэда ик кок йен толйт....

— Шонго вэлэ коштыт дйр?

— Шонгыжат, рвэзыракыштат, коштыт. Тэйтгэчэ школышто тунйктышо Смирноват толн ильэ..

— Молап?

— Аза штйшаш жапым мужэдыктыш. Кум арньа гыч эргаш азам штэт, манйн колдышым. Адак чөркй-шкэ кошташ күштйшым. Шкэ огыл гын, аватым йумйлташ колдо, аза шташэт куштылгырак лийэш, манбым.

„Тунйктышат мужэдыкташ коштэш гын, мужаг-чйлан ушанаш лийэм“ манйн шонен Сапай ватэ мбн-гышкыжэ кайа.

Изи Эргэ аза.

Шкәнжым «эмлаш» күлэш.

Руш-Шой сэлаштэ Аббакумова М. дүман үдрамаш ила. Тудо пэш чөрлө-влакым эмлаш толаша. Ик марий ватын удйртйшан ажажлан эмйм пуэн да, азан вуйжо „эм“ шүрымэк йөршөш тункйрагын.

Шижын пөгышо.

Аббакумован шкәнжын шала вуйышкы-

жо «эмжым» шүралташ күлэш. Ала орадэ ушыжо тунгыралт вэлэш. Укэ гын, марий ватылан пэршыл дэк корно пэтырнэн шога.

А Руш-Шойышто пэршыл уло мо? Уло гын, ала тудат Аббакумова дэк шкат эмлалташ кайа ыльэ?

Шинчыдэ возыман огыл.

«Арлан дән Кэстэн» 5-шэ номырэш Смирнов Чопойым 2 тэнтгэлан пйрдыж газетйш пйрдышлыза, манйн возымо йльэ.

2 тэнтгэ окса дән газетйм налмэ, Смирнов Чопой кидэш кодын огыл.

(Документ почэш).

Кэстэн: Илэт-илэт мом от уж? Шкэ игэтак шкэндым онтала. «Сакау» тыгэ онталэн возымыжлан ик кана вуйжо воктэн пуудэ чыташ ок лий.

Шкэтан альэ шкэтак?

Чарласэ театрыцтэ йук шурга. (1923 ий Театр пёрт 1925 ийыштэ йүлэн)

— Марий группо рэпэтитсым шта шол. Могай пнэсым йамдылат, пурэн лэкшаш. Айда тыйат, манни Пётр йолташ дэнэ театрыш пураг.

Театр кёргыштё артист шамыч йужыжо ончэн шинчат, йужыжо модыт-тунэмт.

— Могай пнэсым йамдылада, кунамлан?

— Кундэмйсэ погынымаш толшо дөлэгат влакзан „Ачийжат-Авийжат“ пнэсым йамдылана,—манэш Майоров.

* * *

Жап эрга. Марий группо театр пёрт деч посна кодеш.—Паша виктарйшынат укэ, манмэ гыч шокта.

Ик жаплан паша виктараш Смирновым шогалтат. Смирнов шагал тунэммэ дэнэ театрысэ уло пашам виктараш аптрана.

— Смирновлан рэжиссэр пашам вэлэ пуаш, кучэм панажым вэсйлан пуаш, манын кычкырат артист-шамыч.

— Вара мом штылыда? Пашада кучэ кайа?

— Кайа... Кызыт рэпэтитсым штэна ..

— Могай пнэс? Ала у?

— У огыл: „Ачийжат-авийжат.“

* * *

Марий театрыште пнэс тошто гынат, ийгече эре уэмеш. Тошто шэнтэлан кодеш. 1923 ий олмеш 24—вара 25... кызыт альэ 1926 ийште илана.

Марий театр альат 1923-24 ийыштат ила:

— Кушто коштыда? Мом штэда?

— Рэпэтитсым...

— Могай пнэс?

— „Ачийжат-авийжат“.

— Чу! 1923 ийыштат 24-тат 25-тат 26 ийыштат эрэ „Ачийжат авийжат“!

— Тудыжат кид дэнэ возымо вэлэ...

— Кушак, күртнө ластыкеш возымо мо?

Кыагаш возымо гын, тиде жапыште куштыра лийэш-йс?

— ?....

* * *

Марий театрышке кече йода йал гыч марла пнэс йодаш толйт.

— Марий пнэсыда уло?

— Укэ...

— Тэже мом модыда?

— „Ачийжат-авийжат“ пнэсым.

— Ала ик пнэсым пуэда?

— Вуйгакшэ иктэ, кид дэнэ возымо вэлэ.

— Молан огыл пэчэтлэ?

— Садлан огыл пэчэтлэ: пнэсыжым Шкэтан возэн. Пнэсыжат шкэтак вэлэ лийман,—манни кужу вичкыж артист каласыш.

Йал гыч толшо тиде мутым корнышто сэмйже шонэн кайа. Тудо муглан ұшанэн:

— Молан шкэтак возэн? Тўшкан возааш ильэ.

Н.

Мўшкыр шужа гын, күртнө шўдышат ок ситэ.

Поэт Н. Мухин «йорлын мурыштыжо» тыгэ воза.

Кочкаш киндет укэ гын,
Шупшат ұштым пэгейдын;
Кужу ұпым рўзалтэт,
Кочмо шумым йалт мондет.

Тиде Мухинын ойлымыжо илышыште чылалан ок йөрө. Иктат законеш ок шотло, ұштэт ший гай лийеш гынат, чот шупшын ұштал вэлэ-туркэн от кэрт. Мўшкыр эрэ

кочкаш йодеш. Күртнө шўдышат «киндэ кочкаш укэ» манын карал колдет гын, күрлэш. Киндым муыде вэр укэ.

Шэм киндэ муаш тунарак йөсө огыл. Марий Кундэмйште эрэ уржам вэлэ ұдат.

А вот ўарныа пайрэмлан тўрлө кочкы-

шым шташ шыдан ложаш укэ лийеш гын, кушко пурэн кайаш? Налаш окса укэ. Калык дэч погаш гын, шукыжо ындэ йумыжымат мондаш тўналын. Йумын лўм дэн кэрэк мыньар йод, пэш шукак ок логал, вич кремга ложашланат от ситарэ. А, вич кремгажэ, вужу ұплан гын, пээшак шагал.

Марий Кундэмысэ аркэрэйт кужу ұпным ала мыньар кана рўзэн ончэн гынат, кочмо шумыжым мондэн огыл. Кожла сола чэркыш служитлаш мийэн да, попын пёртончыч ик пут шыдан ложашым нумал кайэн. Мом штэт, ок лий...

Кочкаш киндет укэ гын,

Шолышт улэжым чўчейдын;

Кужу ұпым рўзалтэт,

Йазык лийым йалт мондет.

Аги.

Ө П К Ö Л Ы Ш Т.

Кугача вуд. Чарла тэквикумьшто калык шын- шын, тичак. Кум пайышто ик пайже йалмса марий удыр—каче шамыч улт, коклаште шонгырак марийат улт.

— Таче тйште марла консерт лийеш вэт?—ма- нын ик чевэр удыр йолдашыж деч йодеш.

— Туге манат да...

„Йин-йин-йин-йин... йынйр йук шоктыш. Ка- лык шылланыш. Никитин рушла йылме дэне 1 май нэргэн докладым шта, руа вэла, ойла. Калык колыш- тит. Йалысэ марий удыр шамычлан тиде ойлэмэт ро- жын вочкыш вуд оптымо дэне иктак, нымат огыт умыло.

— Тачана, мом ойла, умилэт мо?—шангалнырак шинчыше удыр йодеш.

— Кай, нймамат ом умыло.

— Мыйат ик шомакымат ом умыло!—манеш Май- ук. Доклад пыта. 15 минут канймаш лиймэнге II сту- пеньыште тувэмше влак түрлө „насенировкым“ рушла йылме дэне ончыктылаш тунгалыч.

— Марлаже кунам тунгалыт, кэч иктаж мурым марла муралдышт ильэ!.. Мый вэт лумын марий муро колышташак толынам,—манын бпкыла ик удыр.

— Ала молан марла огыт муро. Умаштэт вэлэ!.. Тыште чйла марий йылме дэне ончыктышт. Поп кы- рымэдым мойын... түрлө мурым марла мурышт, моткоч сбралэ йльэ. Тэний... укэ ужамат,—вэс удыр ойгырым- ла койын ойла.

— Мый рушла лийшашым шинчэм ильэ гын, то- ватат тышке ом тол йльэ, чэркыш кайэм йльэ!—кумы- шо удыр ойла. Тиде кудлаште йужо удыржб мннгыш лэктын-лэктын кайат.—Чйла пйтарат. Куштымашым, модмашым почыт.

— „Вальс“—шоктыш. Эк рушла кушташ тун- галыч гын... шот укэ!

Иктышт „йож-йож, йож-йож йож“ шоктыктэн йо- лыштым кувар воктэн шупшкэдат. Рушла куштымашым нйгунам ушдымыла койын, тэквикумьшто тувэмше руш удыр-влакэтат сагыргылаш тунгалыч.

— Ала мо тйгай, турьыла вэлэ койыт-с,—ик шонгырак марий пэлэшта.

— Марий куштымашым почса, эрэ рушла кушта- да мо?!—шангалне йук шокта. Укэ... Марийын ойэт кйлышышкыштат йш логал, эрэ рушлак куштат.

— „Вечер закрывается!“—шоктыш

— „Прощальный вальс!“—вэсэ кара.

Калык чыланат лэктит. Марий влак вуйыштым са- жэн, ойганла койын лэктын кайышт.

— Укэ, шкэ койыштэт огыл гын огыдак, ок кэл- шэ. Кэч иктаж марий мурым мурэм ильэ, калтак! Чо- веш пичеш йльэ.

— Пэш туге да... мом штэт, шовымэт сэмын ок лий,—манын кок марий урэмьште бпкөлэч чэркын кайышт.

Чйнак, Обиомитпросвет—„вечерын“ руш-влак ва- дэ ончаш толйт. Марий-влак огыт тол,—манын шовэн ала мо!... Тэквикум вуйлатышылават шоналташ кўлен йльэ. Марий тэквикумьшто йонжб годым марий кой- йшымак овчыкташ кўлэш!

М.

„АКТИВНЫЙ“ СЭКРЭТАР.

— Активда вара пашам шта мо?

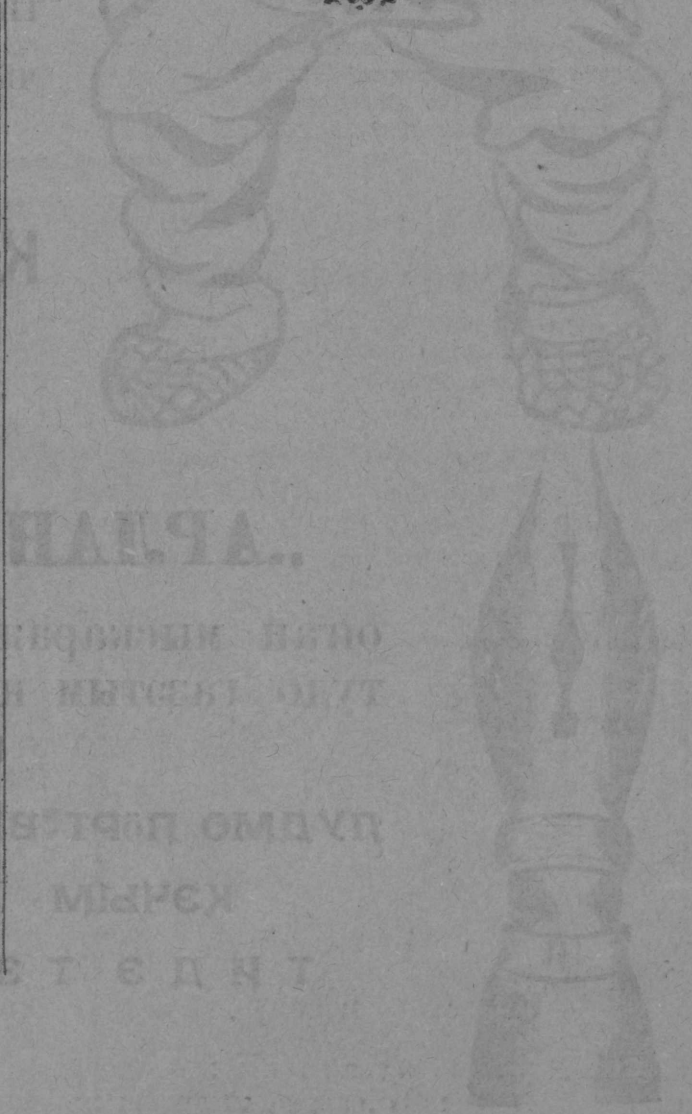
— О-о, ойлымат ок кўл. Сэкрэтариа тэнтгэчэ калык вэлэн кувар олмыташат мий- эн огыл, эрэ докладым йамдылен шинчэн.

— ВАШЭШ МУТ. —

Кудурчылан: Ик мйскаратат кэлшэн огыл. Мйла- на йомак мйскара ок кўл. Кызытсэ жаплан кэлшыже.

Уждымб уналан, Мбрлан, Шүвэдыкташ толшылан: Вуй ангыргымеш йузо дэн шүвэдыше нэргэн возэн мон- тэдае. Эрэ иктым возэн тэптэр укэ. Тугеже журналжй- мат лукмо ок кўл. Сита. Вэс паша кокламат ончыза.

„Боевой кавалер“лан: Мынбарак „боевой“ улат— огына шинчэ, а возымэт пырчат „боевой“ огыл. „Про- шу пропечатать как Йошкар Кэчэ и такжэ Марийской деревне“, манат. Укэ, „М. Д.“—ланат йш кэлше. Шуушна.

Мар. ж.
1-9

„ЙОШКАР КЭЧЫМ“

НАЛЗА!

Кэ 2 т. 80 урым талуклан чаманыдэ марла газэтым налэш гын, сурт пашаштыжэ т у н ы к т ы ш ы ж о л и й э ш .
«Йошкар Кэчэ» түрлө канашым пуа. Йал озанлык пашаштэ корным ончыйктэн шога, тазалык аралаш туныкта.

КРЭСАНЬЫК! —
— И Т Н Э Р Э!

„АРЛАН дэн КЭСТЭНЫН“

онгай мыскаражым кэн лудмыжо шүэш гын, тудо газэтым налжэ. Журнал газэт дэч посна ок колдалт.

ЛУДМО ПӨРТ ВУЙЛАТЫШЭ-ВЛАК! «ЙОШКАР КЭЧЫМ» ЙАЛЫШТЭ ШАРЫЗА.
Т И Д Э Т Э Н Д А Н П А Ш А Д А .

Иль № 70